



ZMT Zasavski
muzej
Trbovlje

Pokukajmo v muzej

pedagoški programi



Pokukajmo v muzej

pedagoški programi

Izdal in založil: Zasavski muzej Trbovlje

Zanj: Žiga Blaj

Besedilo: Nevenka Hacin

Avtor fotografij: Lovro Rozina

Lektoriranje in urejanje besedila: Roman Rozina

Oblikovanje: Nataša Gala

Naklada: 400 izvodov

Tisk: Drame Silvo s. p. Grafts

1. ponatis 2. izdaje

Trbovlje, 2024

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

069.12(497.4Trbovlje)(083.97)

ZASAVSKI muzej Trbovlje

Pokukajmo v muzej : pedagoški programi /
[besedilo Nevenka Hacin ; avtor fotografij Lovro
Rozina]. - 1. ponatis 2. izd. - Trbovlje :
Zasavski muzej, 2024

ISBN 978-961-6640-39-8

COBISS.SI-ID 218883075

Projekt so omogočili: Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, Občina Trbovlje in Občina Hrastnik



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO



Občina Trbovlje



Občina **Hrastnik**

Dobrodošli v Zasavskem muzeju Trbovlje!



Se sprašujete, kaj **privlačnega in dragocenega** vključiti med izvenšolske dejavnosti? Prepričani smo, da vam – našim rednim obiskovalcem in tistim, ki se nam boste pridružili prvič – lahko pomagamo z obogatenimi vsebinami naše **stalne ponudbe**.

Najprej pa na kratko, kdo smo.

Zasavski muzej Trbovlje je bil ustanovljen leta 1951 in predstavlja območja občin **Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi**. Arheološko, zgodovinsko, umetnostnozgodovinsko, etnološko **dediščino** tega prostora predstavljamo s stalnimi in občasnimi postavitvami v matični hiši in v dislociranih enotah:

- Zasavski muzej Trbovlje (Ulica 1. junija 15, Trbovlje)
- Rudarsko stanovanje v koloniji Njiva (Trg svobode 23, Trbovlje)
- Muzej Hrastnik (Cesta 1. maja 41, Hrastnik)
- Mlakarjevo stanovanje (Ulica prvoborcev 26, Hrastnik)
- Spominska hiša Ustanovnega kongresa KPS na Čebinah (Čebine 4, Trbovlje)
- Galerija Mašinhauš (Ulica prvoborcev 8, Hrastnik)

Vodstva po razstavah so **prilagojena starosti, interesom in predznanju** skupin in posameznikov. Razstavljeno gradivo opremimo s podatki in zgodbami, eksponatom pa poskušamo vdihniti dušo, da obiskovalci začutite odmaknjeni čas oziroma ga podoživite.

Najmlajšim obiskovalcem – vrtičkarjem in šolajoči se mladini – predstavljamo vsebine tudi v obliki učnih ur in muzejskih delavnic. **Sproščenost, zabavnost, kreativnost in igrivost** so vodila in pristopi pri spoznavanju muzeja, našega dela in predvsem bogate preteklosti tega prostora.

- Na **učnih urah** predstavljamo izbrane vsebine, ki se navezujejo na učne načrte. Obiskovalci poglobijo znanja, pridobljena v šolskih učilnicah, spodbujamo pa jih tudi k razmišljanju, kritičnemu presojanju, sklepanju ...
- V **muzejskih delavnicah** obiskovalci preizkusijo uporabnost znanj, pridobljenih na vodstvih po razstavah ali na učnih urah. Z osvajanjem novih veščin ali izdelovanjem praktičnih izdelkov spodbujamo njihovo ustvarjalnost in inovativnost.

Podrobnejše podatke o posameznih učnih urah in muzejskih delavnicah predstavljamo na naslednjih straneh. Verjamemo, da boste našli primerne vsebine in **šolanje popestrili tudi z obiskom našega muzeja.**

Veselimo se našega druženja!



Učne ure	05
----------	----

Muzejske delavnice	23
--------------------	----

Slovarček uporabljenih izrazov	46
--------------------------------	----

Pedagoški programi in cenik	48
-----------------------------	----



Priporočamo v kombinaciji z delavnico:

1. –3. razred

Bodi kustos [str. 25]

5. –6. razred

S čim so se igrali dedki in babice [str. 39]

7. –9. razred in srednja šola

Zgodovinski viri v vlogi
muzejskih eksponatov [str. 41]

Pokukajmo v muzej

V muzeju lahko vidimo predmete in fotografije iz preteklih časov, slišimo celo besede, ki jih danes ne uporabljamo več ali vsaj poredko. Še ne tako daleč nazaj je bil v skoraj vsaki družini v Zasavju kak *knap* ali pa *glazar*. Veste, kdo bi to lahko bil?

Skupaj bomo poiskali odgovor na to ne pretežko vprašanje in še na marsikatero drugo. Povedali vam bomo, kaj vse delamo v muzeju, kdo je kustos, zakaj so predmeti v vitrinah in zakaj jih sploh zbiramo. Izvedeli boste, kaj se skriva za izrazi dediščina, depo, razstava. Ne nazadnje se bomo dotaknili tudi muzejskega bontona. Verjeli ali ne, ob vsem drugem v muzejih premoremo tudi pravila, kako se vesti.

Ciljna skupina	Dolžina	Cena	Kraj
Vrtec			
OŠ: 1.–9. razred	60 minut	2 €	Zasavski muzej Trbovlje
Srednja šola			Muzej Hrastnik



Ciljna skupina

Vrtec

OŠ: 1.–3. razred

Dolžina

60 minut

Cena

2 €

Kraj

Zasavski muzej Trbovlje

Muzej Hrastnik



Perkmandelc vam predstavi

Zasavje je še danes prepoznavno po rudarstvu, čeprav premoga že nekaj časa ne kopljejo več, a je ostaline tistega časa moč srečati na vsakem koraku. Pridobivanje premoga je 250 in več let nazaj začelo spreminjati takrat redko poseljeno, pretežno kmetijsko in z gozdovi poraslo pokrajino. Začela se je zgodba o Črnih revirjih.

Spoznali bomo delo *knapa*, v roke prijeli *kuolm* in *cajk*, ki so ga uporabljali rudarji, denimo *pikas*. Prepričali se bomo, kako težko je bilo delo v jami. Da je bilo kopanje globoko pod zemljo tudi nevarno, pa govori že v vsakdanji govor preneseni rudarski pozdrav SREČNO.

V notranjost *gverka* se bomo »podali« s pomočjo fotografij in ambientalne postavitve *štulma*. Ob tem bomo ugotavljali, kateri razstavljeni predmeti se skrivajo pod imeni *ziherca*, *šufeca* ...



Ciljna skupina

Vrtec

OŠ: 1.–4. razred

Dolžina

60 minut

Cena

2 €

Kraj

Rudarsko stanovanje na Njivi - Trbovlje
Mlakarjevo stanovanje - Hrastnik

Življenje med hauzi

Priporočamo
v kombinaciji
z delavnico

Igre na hofu

[str. 23]

Avtentično opremljeni rudarski stanovanji na Njivi in Mlakarjevo stanovanje na Resnici pripovedujejo zgodbo o življenju delavskih družin. Na Njivi sta to pravzaprav dve zgodbi, prva iz dvajsetih in druga iz šestdesetih let prejšnjega stoletja. Spoznali bomo gradnjo delavskih naselij in ureditev bivalnih prostorov, takratni način življenja bomo primerjali z današnjim.

Z ogledom bomo začeli na *hofu*, ugotavljali bomo, čemu so služili *kiuder*, *baraka* in *gank*, krušno peč in *štirno* pa bomo iz preteklosti priklicali s pomočjo fotografij. V notranjosti si bomo ogledali kuhinjo in *cimer*, ki bosta s svojo velikostjo in opremljenostjo (od *šporheta* in *mentrge* do *rajšpetla*) zelo nazorno prikazala razliko med življenjem nekoč in danes. Menda je samo *funšterc* še vedno slasten kot nekdanj.



Ciljna skupina

OŠ: 3.-5. razred

Dolžina

60 minut

Cena

2 €

Kraj

Zasavski muzej Trbovlje
Muzej Hrastnik

Moj kraj nekoč in danes

Priporočamo v kombinaciji z delavnicami:

Po Savi navzdol in navzgor [str. 29],

Pucanje šuhov [str. 31] ali

Ob pritoku reke Save [str. 27].

Poznavanje preteklosti nam omogoča lažje razumevanje sodobnosti, nekoliko nam razjasnjuje tudi predstave o prihodnosti. Najboljši vpogled v preteklost nam nudijo spremembe v domačem okolju. Eno izmed najprimernejših mest, kjer jih lahko spoznamo, kjer lahko sestopimo v preteklost, je muzej.

Različna področja življenja bomo spoznavali s pomočjo eksponatov in fotografij. Ugotavljali bomo razlike med poznanim in videnim, med današnjim in nekdanjim v gospodarstvu, šolstvu, prometu. Spraševali se bomo po vzrokih, zakaj so se stvari okrog nas spremenile. Zakaj se z levega na desni breg Save ne vozimo več s čolni? In zakaj je tam, kjer je bila nekdanj njiva, zraslo kolonijsko naselje z enakim imenom?



Priporočamo v kombinaciji z:

delavnico **Moja lutka** [str. 33]

ogledom **Lutkovne predstave**

Marionetnega gledališča Jurček
[cena predstave 200 €, prijave 20 dni pred prihodom].
<http://www.marionetehrastnik.com>

Lutke in lutkarji

Ciljna skupina	Dolžina	Cena	Kraj
Vrtec	60 minut	2 €	Muzej Hrastnik
OŠ: 1.–5. razred			

Vsi vemo, da so lutke umetelno izdelane figure, ki večinoma predstavljajo živa bitja, da so lahko premične in nepremične, povezane na roko ali pripete na vrvico ... A pustimo vse te značilnosti in razlike za čas, ko si bomo ogledali scensko postavljene lutke hrastniških lutkarjev in ugotovili, v kateri pravljici nastopa maček, obut v imenitne rdeče škornje. A ne samo to. Pokukali bomo tudi v zaodreje in odkrili, kje se »skrivajo« nevidne roke, ki lutko na vrvici sprehajajo po marionetnem odru in zabavajo gledalce. In slišali, da ni dovolj samo dobra volja, potrebnega je predvsem veliko znanja in spretnosti.

Nič od naštetega in potrebnega za dobro predstavo ne manjka hrastniškim lutkarjem. To potrjujejo že več kot sedemdeset let, natančneje od leta 1947, ko so kot vajenci obrtne nadaljevalne šole ustanovili amatersko marionetno lutkovno gledališče.



Priporočamo v kombinaciji z:

delavnico **Ročna dela – naredimo cof** [str. 35]

uro **Lepopisa iz leta 1930** [str. 37]

Šola nekoč in danes

Vsak dan šola, zdaj pa namesto šole spet šola. Zakaj že?

Morda zato, ker se je vzporedno s spreminjanjem družbe spreminjala tudi šola? Spraševali se bomo, kakšna je bila šola včasih. Zakaj je pouk potekal v nemškem jeziku? Kdaj so bile ukinjene ocene iz lepega pisanja? In ali je res, da nisi mogel napredovati v višji razred, če si imel negativno oceno iz vedenja?

V šoli se niso spreminjali samo učna snov in pravila obnašanja, spreminjala se je tudi oprema. O tem se boste po vstopu v muzejsko učilnico prepričali z nekaj pogledi. Le v kateri današnji šoli bi še našli mizo in nanjo pritrjeno klop za najmanj štiri učence? Ali pa med obvezno notranjo opremo šibo in koruzo?

Ciljna skupina	Dolžina	Cena	Kraj
OŠ: 4.–6. razred	60 minut	2 €	Muzej Hrastnik



Ciljna skupina

OŠ: 5.–9. razred

Srednja šola

Dolžina

90 minut

Cena

2 €

Kraj

Pred Zasavskim muzejem
Trbovlje

Iščemo spomenike Stojana Batiča

Priporočamo v
kombinaciji z delavnico

Mojstri podob

[str. 43]

Podali se bomo na pot, na kateri bomo našli in spoznali pet kipov znanega akademskega kiparja iz Trbovelj Stojana Batiča. Sprehodili se bomo od spomenika do spomenika in širili vedenje o spomenikih, ki stojijo na vidnih mestih, a kljub temu ostajajo številnim očem nevidni.

Pot se začne in konča pred muzejsko stavbo, kjer je levo od vhoda samo slab meter visok kip, izdelan leta 1960, ki se imenuje Očka, vrni se! Na drugi strani stoji mnogo večja skulptura, ki uprizarja boj delavcev z Orjuno. Spomenikov si ne bomo samo ogledali, o njih se bomo tudi izčrpno pogovorili. Ugotavljali bomo, iz česa so narejeni, kaj predstavljajo, kakšne so bile značilnosti obdobja, v katerem so nastali. Vprašali pa se bomo tudi, zakaj so bili postavljeni natanko tja, kjer so še danes.



Ciljna skupina

OŠ: 5.–9. razred

Srednja šola

Dolžina

60 minut

Cena

2 €

Kraj

Rudarsko stanovanje na
Njivi - Trbovlje

Bivalna kultura

Učno uro lahko obogatite z ogledom :

Etnološke poti po rudarskih kolonijah

in situ, prikazom prepletanja vsakdanjega življenja in dela v rudarskih Trbovljah [cena vodenja 30 €, trajanje 90 minut].

S pojmom bivalna kultura označujemo način življenja v bivališču in širšem življenjskem okolju. Bivalna kultura se spreminja z družbenimi pravili in tehničnimi dosežki, odvisna pa je tudi od socialnega položaja in vrednostnih opredelitev posameznika.

O vsem tem bomo razmišljali in se pogovarjali ob ogledu avtentično opremljenih stanovanj iz dvajsetih in šestdesetih let 20. stoletja. Opazovali bomo, kaj vse izdajajo oprema in zunanji izgled bivalnih enot. Vsakomur bo hitro razumljivo, zakaj je pred starejšim stanovanjem *gank*, pred novejšim pa veranda, h kateremu stanovanju spada stranišče na štrbunk in zakaj.

Večino stvari in razlik je mogoče razumsko utemeljiti, kakšno uganko pa bo res težko streti. Denimo, zakaj je kopalnica še desetletja po drugi svetovni vojni ostala privilegij? In kako da umivanje v *lavorju* še vse do danes ni izumrlo?

Ciljna skupina

OŠ: 5.–9. razred

Srednja šola

Dolžina

60 minut

Cena

2 €

Kraj

Zasavski muzej Trbovlje

Muzej Hrastnik



Kaj imajo skupnega industrijske revolucije in gospodarstvo?

Priporočamo v kombinaciji z delavnico

Malanje na steklo

[str. 45]

Na primeru hrastniške steklarne, tovarne z že več kot 160-letno tradicijo, bomo spoznavali, kakšen je vpliv industrijskih revolucij na gospodarske panoge in njihov položaj.

V kratkem filmu si bomo ogledali, kako so razne novosti vplivale na spreminjanje delovnih procesov v proizvodnji stekla. Nazorni prikazi delovnih postopkov nam bodo omogočili, da bomo ugotovili razlike med ročno, polavtomatsko in avtomatsko proizvodnjo. Spoznali bomo, kakšno vlogo pri pridobivanju steklene taline je imel v 19. stoletju premog. Izvedeli bomo, da je steklo eden prvih umetno izdelanih materialov. Kdaj naj bi se to zgodilo? Vam letnica 2.500 let pr. n. št. karkoli pove?

Razširimo svoje vedenje o steklu in na konkretnem primeru spoznajmo, kaj vse oblikuje gospodarsko podobo določenega prostora v določenem času.



Ciljna skupina

Vrtec

OŠ: 1.–4. razred

Dolžina

90 minut

Cena

2 €

Kraj

Rudarsko stanovanje na Njivi - Trbovlje
Mlakarjevo stanovanje - Hrastnik

Igre na hofu

Priporočamo v kombinaciji z vodstvom
po stalni razstavi ali učno uro

Življenje med hauzi [str. 09]

Le kako so se igrali otroci, ko ni bilo pametnih telefonov in računalnikov, ko so delavske družine s številnimi otroki živele v *kvrtirju*, kjer so se gnetli na premajhnem prostoru? Ker ni bilo prostora znotraj, so ga kolonijski mulci našli zunaj, na *hofu*. Tam so se porajale ideje, kaj se igrati in predvsem s čim, saj denarja za nakup igrač ni bilo.

Iznajdljivosti jim res ni manjkalo, iz listov popisane zvezka so naredili avione, časopis so porabili za izdelavo papirnatih čak, pod katerimi so se prelevili v vojake. Za igro so bile uporabne celo prazne škatlice vžigalic.

V delavnici vam bomo seveda zaupali tudi to, kako je tekla igra z njimi. Sami boste lahko izdelali kako igračo, se preizkusili v vožnji z *driterjem* ali v hoji s hoduljami.



Bodi kustos

Priporočamo v kombinaciji z vodstvom po stalni razstavi ali učno uro

Pokukajmo v muzej

[str. 05]

Na delavnico prinesite predmet, ki se vam zdi zanimiv ali ima v vaši družini posebno mesto. Najbolje predmet, ki ni dragocen zaradi materialne vrednosti, ampak ima predvsem čustven pomen. Skupaj ga bomo opredelili po kriterijih, ki jih mora upoštevati kustos.

Najprej ga bomo poimenovali in navidezno uvrstili v eno izmed zbirk, ki jih hranimo v muzeju. Z vašo pomočjo bomo ugotovili, kdaj in kje je bil predmet narejen ali kupljen, kdo ga je uporabljal, kakšna je njegova vrednost in zakaj ima v vaši družini tako veljavo.

Nazadnje bomo s pomočjo tehnice, metra in fotoaparata pridobili še fizične podatke o predmetu in jih vestno zabeležili. Takšne so zahteve, ko predmet postane eksponat in se hrani v muzeju.

Ciljna skupina

Dolžina

Cena

Kraj

OŠ: 1.–3. razred

60 minut

2 €

Zasavski muzej Trbovlje
Muzej Hrastnik



Ciljna skupina

OŠ: 3.–5. razred

Dolžina

60 minut

Cena

2 €

Kraj

Zasavski muzej Trbovlje
Muzej Hrastnik

Ob pritoku reke Save

Priporočamo v kombinaciji z
vodstvom po stalni razstavi
ali učno uro

Moj kraj nekoč in danes

[str. 11]

Zasavska mesta ležijo ob pritokih reke Save. Morda veste, kako se imenujejo potoki, ki tečejo skozi Hrastnik, Trbovlje ali Zagorje ob Savi? Morda veste celo, v katero smer tečejo in kaj stoji v bližini njihovih strug?

S pomočjo starih fotografij in razglednic bomo skupaj ugotovili, kje je kaj. Pri določanju zgradb in drugih objektov vam bo lahko v pomoč tudi poznavanje teh krajev, predvsem velikih in pomembnih zgradb, kot so bolnišnica v Trbovljah, steklarna v Hrastniku ali cerkev sv. Petra in Pavla v Zagorju. Šolarji iz Zasavja boste hitro našli svojo šolo, četudi je njen današnji izgled drugačen od tistega na sliki.

Eden glavnih čarov starih posnetkov je prav to, da nam omogočajo primerjavo med danes in nekoč, z njihovo pomočjo lahko odkrivamo spremembe, ki so sestavni del vsakega življenja.



Ciljna skupina

OŠ: 3.–5. razred

Dolžina

60 minut

Cena

2 €

Kraj

Zasavski muzej Trbovlje
Muzej Hrastnik

Po Savi navzdol in navzgor?

Priporočamo v kombinaciji z
vodstvom po stalni razstavi
ali učno uro

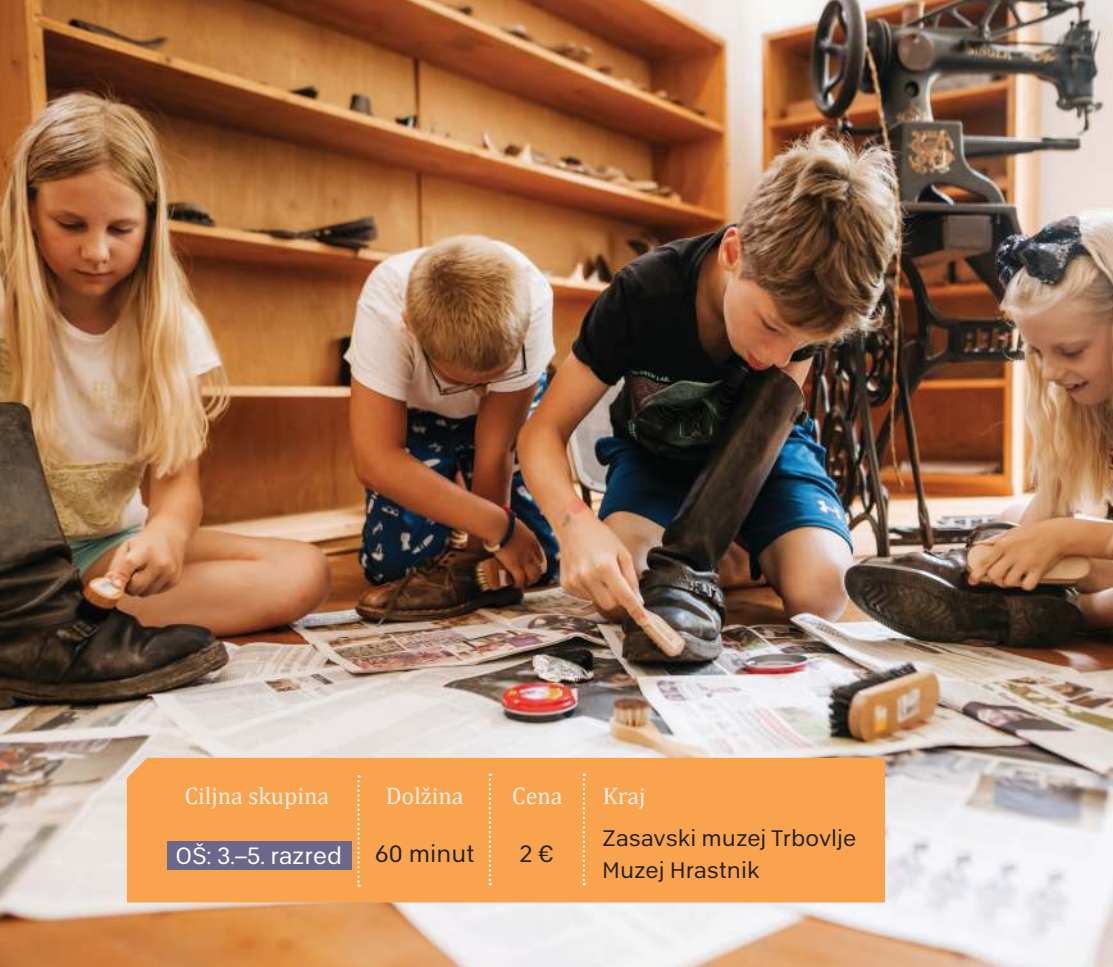
Moj kraj nekoč in danes

[str. 11]

Vas daje radovednost, kako je potekalo prevažanje tovara in ljudi iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja pred izgradnjo južne železnice, ki je sredi 19. stoletja naše kraje povezala z drugimi deli avstrijskega cesarstva? Že v rimskih časih je bila reka Sava zelo pomembna prometnica, tako vlogo pa je ohranjala vse do zgraditve železne ceste.

Kako je šlo po Savi navzdol, si ni težko predstavljati, ampak kako so pluli proti toku? Kakšno vlogo so imeli pri rečnem prevozu *vlačugarji*? Izvedeli boste še, kakšna prevozna sredstva vse so takrat uporabljali, in si značilni *tombas*, resda samo njegovo maketo, tudi ogledali.

Ob očeh bomo zaposlili tudi roke, lahko si boste izdelali preprost čolniček iz orehove lupine. Opremili ga bomo z jadrom in že bo pripravljen za plovbo v najbližjem potoku.



Ciljna skupina

OŠ: 3.–5. razred

Dolžina

60 minut

Cena

2 €

Kraj

Zasavski muzej Trbovlje
Muzej Hrastnik

Pucanje šuhov

Priporočamo v kombinaciji z
vodstvom po stalni razstavi
ali učno uro

Moj kraj nekoč in danes

[str. 11]

Ali veste, zakaj je bilo *pucanje šuhov*, v knjižni slovenščini bi rekli čiščenje čevljev, v času otroštva vaših prednikov pomembno opravilo mamic, v številnih družinah pa tudi otrok? V muzeju poznamo odgovor na to vprašanje in še prenekatero drugo, povezano s to temo. Še več. Po navodilih kustosinje boste to spretnost lahko osvojili tudi vi. Na delavnico boste prinesli par usnjenih čevljev – ne umazanih in ne brez dovoljenja staršev – mi pa bomo poskrbeli za *cajtenge*, krtače, *globin* in vse druge pripomočke.

Povedano v stari trboveljščini: *na konc se bojo šuhi tko svetl, da se bote vidl u jh ku u špegli*. Zakaj bi se ob pogledu nanje oči zasvetile še *šuštarju*, pa bomo skupaj ugotovili na delavnici.

Priporočamo v kombinaciji z
vodstvom po stalni razstavi
ali učno uro

Lutke in lutkarji [str.13]



Moja lutka

Je kdo, ki v roki še ni držal lutke ali se z njo pogovarjal? Je kdo, ki si ne bi želel ponoviti te izkušnje?

Najprej si bomo ogledali, kako oživijo ročne in ploske lutke, kako senčne in mimične, kako vdahnuti življenje tistim na palici in onim na vrvici, ki jim rečemo marionete. Zatem se bomo razdelili v skupine in se dogovorili, v kateri zgodbi bodo nastopali naši lutkovni junaki. Te bomo najprej izdelali – upodobili like, jih izrezali in prilepili na palčko –, zatem pa popeljali na oder.

Boste videli, kako lepo bodo zapele naše lutke ...

Ciljna skupina	Dolžina	Cena	Kraj
OŠ: 1.–4. razred	60 minut	2 €	Muzej Hrastnik



Ročna dela – naredimo cof

Priporočamo v kombinaciji z
vodstvom po stalni razstavi ali
učno uro

Šola nekoč in danes [str. 15]

Bi imeli cof na kapi, obesku ali nahrbtniku? Bi cof spremenili v punčko ali fantička? Nič lažjega. Potrebujemo volno – najboljša je stara, ki jo dobite, če sparate volnen šal ali kapo, vendar pazite, da ne sparate česa, kar vam je spletla babica in vas greje v mrzlih jutrih.

Volneno nit bomo ovijali okrog kartona, jo rezali, vezali vozle in se počasi bližali končnemu izdelku, ki vas bo še dolgo spominjal na obisk muzeja. Zelo lahko in precej zabavno, verjemite. A ni bilo vedno tako. Izdelava cofa je bila večšina, ki so jo otroci nekdaj dobili pri predmetu ročna dela. Pouk je potekal pod budnim in strogim očesom gospe učiteljice. Tam so učenci osvojili številna koristna znanja za vsakodnevno življenje, učili pa so se tudi reda in marljivosti. Preverite pri prababici in njene spomine delite z nami.

Ciljna skupina

Dolžina

Cena

Kraj

OŠ: 4.–6. razred

60 minut

2 €

Muzej Hrastnik



Ciljna skupina

OŠ: 4.–6. razred

Dolžina

60 minut

Cena

150 € na izvedbo
[Prijava 20 dni
pred prihodom.]

Kraj

Muzej Hrastnik
[V izvedbi Slovenskega
šolskega muzeja.]

Lepopis iz leta 1930

Priporočamo v kombinaciji z vodstvom po stalni razstavi ali učno uro

Šola nekoč in danes [str. 15]

Tanka črta navzgor in odebeljena navzdol; tako se piše s peresom, pomočenim v *tinto*, tako se je pisalo včasih. Ne le pravopis, pomemben je bil tudi lepopis.

Pridite in spoznajte, kako so se ga v šolah učili od leta 1774 pa vse do leta 1959. Učenje bo potekalo po natančnih navodilih stroge, a tudi zelo pravične gospodične učiteljice. Da je res pravična, se boste prepričali sami, saj bo vsakogar, ki jo bo naslovil z gospa učiteljica, brez izjeme kaznovala s klečanjem na koruzi. Vas zanima zakaj? Pridite, do konca ure vam bo gospodična učiteljica zagotovo zaupala odgovor.

V delavnici boste poleg lepopisa spoznali tudi družbena pravila, ki so se v navedenem obdobju precej spreminjala.



Ciljna skupina

OŠ: 5.–6. razred

Dolžina

90 minut

Cena

2 €

Kraj

Muzej Hrastnik

S čim so se igrali dedki in babice?

Priporočamo v kombinaciji z vodstvom po stalni razstavi ali učno uro

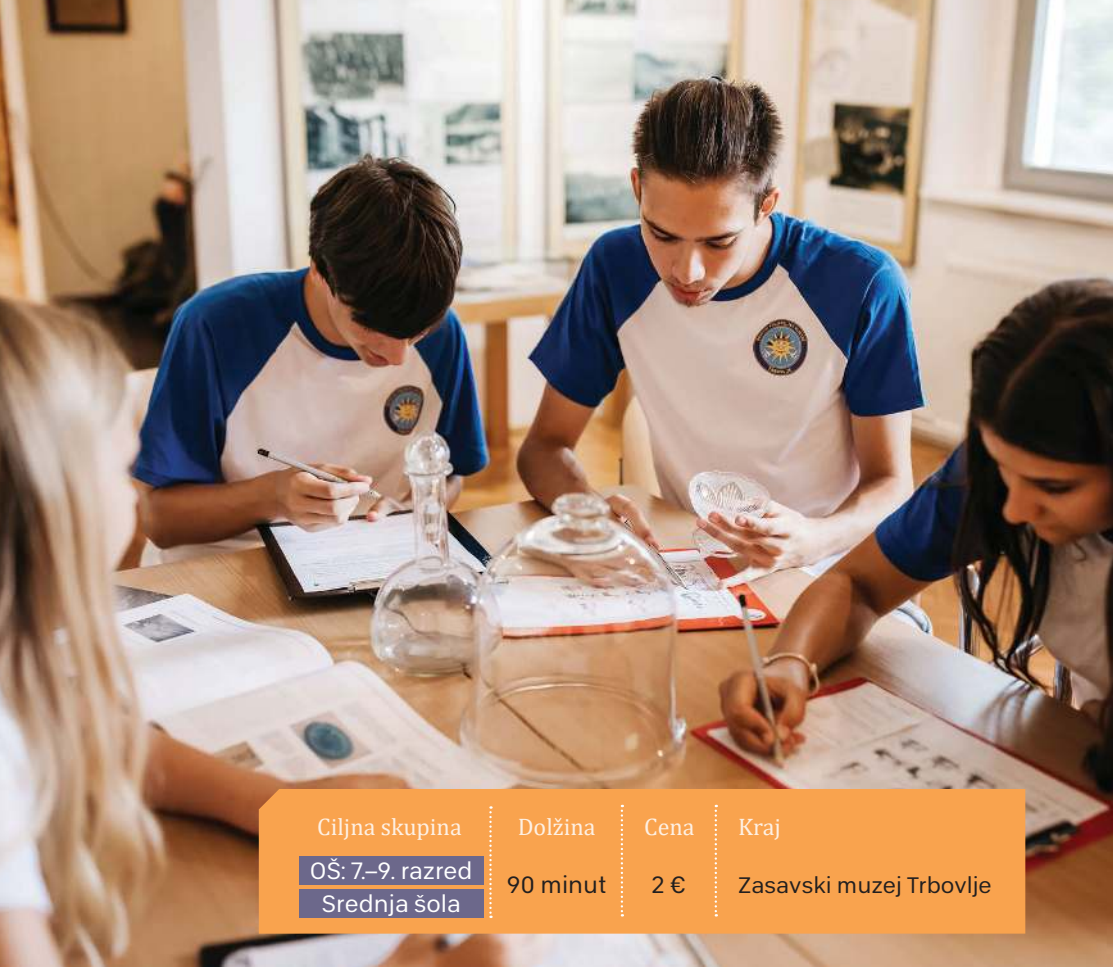
Pokukajmo v muzej

[str. 05]

Igra je sestavni del vsakega otroštva, tvojega in mojega. Kako pa je bilo pred mnogimi leti, takrat, ko ni bilo denarja za nakup igrač in teh niti ni bilo na trgovskih policah? S čim so se igrali naši pradedki in prababice?

Od starejših občanov, naših vrlih demonstratorjev, boste iz prve roke izvedeli, kako so si sami izdelali igrače. Stare ponošene nogavice so bile včasih odlično gradivo za *coterco*. Kako pa so naredili punčko iz ženskega robca ali pa miško iz moškega? Pokazali pa vam ne bomo le tega, razkrili bomo tudi, kaj je treba narediti, da miš v vaših rokah oživi.

Še to: s papirnatimi robci ne bi šlo, uporabili bomo dobre stare robce iz blaga.



Ciljna skupina

OŠ: 7.–9. razred

Srednja šola

Dolžina

90 minut

Cena

2 €

Kraj

Zasavski muzej Trbovlje

Zgodovinski viri v vlogi muzejskih ekspонатov

Priporočamo v
kombinaciji z vodstvom po
stalni razstavi ali učno uro

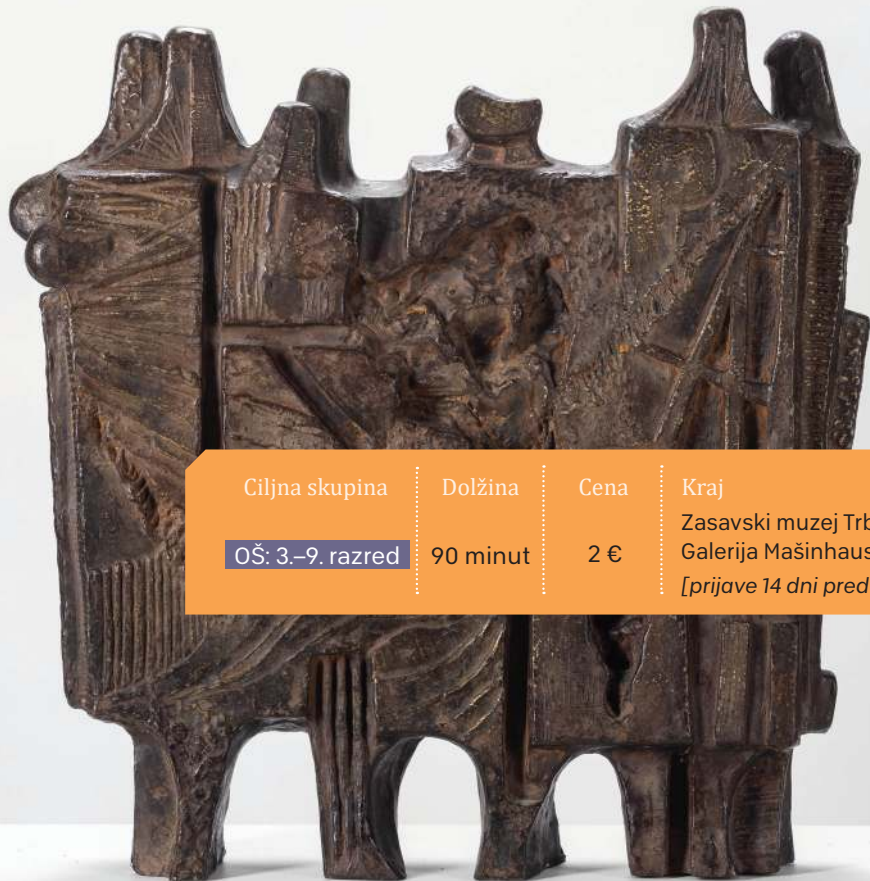
Pokukajmo v muzej

[str. 05]

Materialni viri, pisni in ustni viri, avdiovizualni viri in tako dalje. Še veste, ste že pozabili ali to snov prešpricali? Kam kateri od navedenih virov sodi, kako jih razvrščamo in čemu služijo.

V muzeju vas zgodovinski viri čakajo v vlogi razstavnih eksponatov. *Tombas*, stekleni pokrov za pokrivanje sira, zemljevid iz sredine 19. stoletja, propagandni film iz leta 1934. Vsak med temi predmeti pripoveduje svojo zgodbo, ki ji boste, mladi raziskovalci, prisluhnili in jo ustrezno razvrstili.

Ker več glav več ve in da bo delo teklo lažje in hitreje ter bo bolj zabavno, boste razdeljeni v skupine, kjer boste razmisleke, znanje in energijo združili s svojimi sošolci.



Ciljna skupina

Dolžina

Cena

Kraj

OŠ: 3.-9. razred

90 minut

2 €

Zasavski muzej Trbovlje
Galerija Mašinhauš Hrastnik
[prijava 14 dni pred prihodom].

Mojstri podob

Priporočamo v kombinaciji z vodstvom po razstavi Rudarski ciklus, Uporništvo v Zasavju ali učno uro

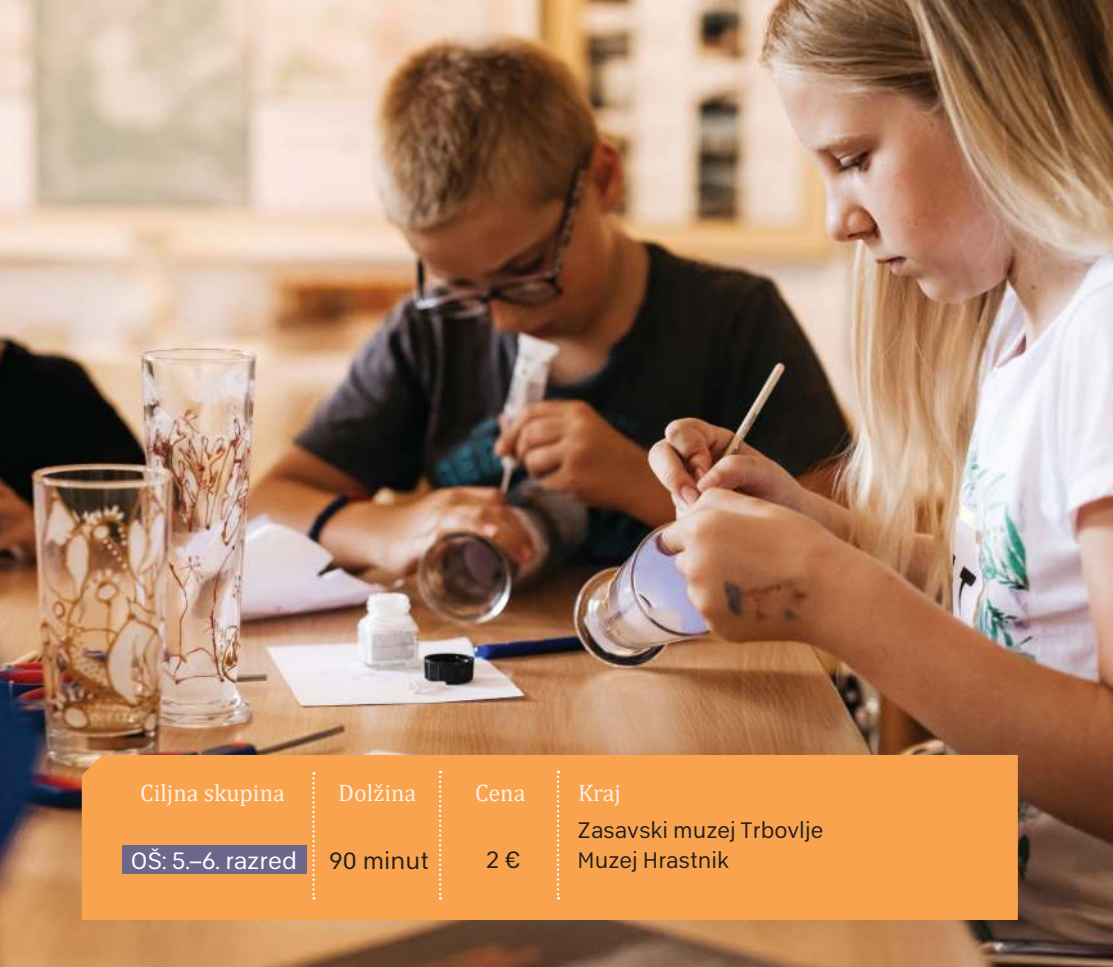
Iščemo spomenike Stojana Batiča [str. 17]

Poznate kiparska dela akademskega umetnika Stojana Batiča? Ste jih že kdaj opazovali od blizu – njihovo močno razgibano površino, kako se prepletajo rudniški jaški, rovi in sloji premoga, globoko vrezani v strnjena telesa rudarjev?

Vtise, ki bodo nastali ob ogledu spomenikov, bomo prelili v lastne umetniške stvaritve.

Na kiparski delavnici bomo iz umetne mase oblikovali človeška, geometrijska ali kaka druga telesa, saj v umetnosti ni treba brzdati idej. Slikarska delavnica pa bo vsakomur omogočila izdelati grafiko, kjer sliko najprej narišemo oz. izdelamo matrico in jo zatem odtisnemo.

Umetniški poskusi bodo odpotovali z vami in našli domovanje na polici ali steni vaše sobe. In morda se boste nekoč kot slavni umetniki spominjali, da se je vse skupaj začelo na neki muzejski delavnici ...



Ciljna skupina

OŠ: 5.–6. razred

Dolžina

90 minut

Cena

2 €

Kraj

Zasavski muzej Trbovlje
Muzej Hrastnik

Malanje na steklo

Priporočamo v kombinaciji z vodstvom
po stalni razstavi ali učno uro

Kaj imajo skupnega industrijske
revolucije in gospodarstvo

[str. 21]

Želite prebuditi likovno ustvarjalnost, ki se je potuhnila nekje v vaši glavi ali rokah? Bi izdelku iz prozornega, brezbarvnega stekla dodali risbo in barvitost? Se preizkusili v eni izmed veščin, ki so jo delavke v *malariji* Steklarne Hrastnik obvladale do popolnosti; mimogrede, nekatere so svoje delo opravljale ne le z desno roko, pač pa so uporabljale tudi levico?

Povežimo tradicijo s sodobnostjo in poskrbimo, da bodo izdelki Steklarne Hrastnik dobili novo podobo. Najprej bomo izdelali motiv, ki bo kasneje krasil izdelek, ga zalepili na notranjo steno steklenega izdelka, obrobili vzorec s konturo in zelene površine nazadnje še pobarvali. Steklo boste doma samo še nekoliko pogreli v pečici in spominek bo dokončan.

Steklene izdelke za izvedbo delavnic je
donirala Steklarna Hrastnik d. o. o.



Slovarček uporabljenih izrazov

<i>baraka</i>	– drvarnica
<i>cajk</i>	– orodje
<i>cajtenge</i>	– časopis
<i>cimer</i>	– soba
<i>coterca</i>	– žoga iz blaga ali odsluženih nogavic
<i>driter</i>	– doma izdelan tricikel
<i>funšterc</i>	– omleta
<i>globin</i>	– pasta za čevlje
<i>gverk</i>	– rudnik
<i>hauz</i>	– hiša z več stanovanji
<i>hof</i>	– dvorišče
<i>kiuder</i>	– klet
<i>knap</i>	– rudar
<i>kuolm</i>	– premog
<i>lavor</i>	– umivalnik
<i>malarija</i>	– žargonsko ime za dekorirnico, kjer so poslikavali steklene izdelke

<i>mentrga</i>	– miza
<i>gank</i>	– odprt hodnik
<i>glažar</i>	– steklar
<i>hof</i>	– dvorišče
<i>pikas</i>	– lopata
<i>pucati</i>	– čistiti
<i>rajšpetl</i>	– postelja z izvlečnim predalom
<i>štirna</i>	– vodnjak
<i>špegu</i>	– ogledalo
<i>šporhet</i>	– štedilnik
<i>štulm</i>	– rov
<i>šufeca</i>	– obujka
<i>šuhi</i>	– čevlji
<i>šuštar</i>	– čevljar
<i>tinta</i>	– črnilo
<i>tombas</i>	– dolga savska ladja
<i>vlačugar</i>	– tisti, ki je proti toku vlekel na vrvi privezana plovila
<i>ziherca</i>	– jamska varnostna svetilka

...





Pedagoški programi

Delavnice in učne ure lahko izbirate po želji, priporočamo pa vam predlagane kombinacije. Tako boste spoznali vse naše vsebine v celoti, ne da bi se vam dejavnosti ob rednih obiskih podvajale.

Ob izbrani dejavnosti lahko vedno izberete tudi ogled kakšne izmed razstav v muzeju. Več o naši ponudbi najdete na spletni strani muzeja www.zasavski-muzej-trbovlje.si oz. pokličite za nasvet 030 203 105, da boste skupaj s kustosom oblikovali nepozabno doživetje v našem muzeju.

Cenik osnovnih dejavnosti [cena na osebo] :

voden ogled razstave / učna ura / muzejska delavnica = 2 €

Za dejavnosti izvedene v enem dnevu, smo vam pripravili *pakete ugodnosti*

učna ura [ali voden ogled razstave] + muzejska delavnica = 3 €

2 x učna ura [ali voden ogled razstave] + brezplačna tretja dejavnost po izbiri = 4 €

2 x učna ura [ali voden ogled razstave] + 2 x delavnica = 5 €

Cenik dodatnih dejavnosti [cena na izvedbo oz. na razred]:

Etnološka pot = 30 €

Lepopis iz leta 1930 = 150 €

Lutkovna predstava = 200 €



Zasavski muzej Trbovlje

Ulica 1. junija 15, 1420 Trbovlje

t 030 203 105

e info@muzejzmt.si

www.zasavski-muzej-trbovlje.si

f muzejZMT

@ zasavskimuzejtrbovlje
